

Eesti Haigekassa 2020. aasta eelarve seletuskiri

Sisukord

Sissejuhatus	2
Eesti Haigekassa 2020. aasta eelarve	3
2020. aasta eelarve koostamise eeldused	4
Tulud	5
Tervishoiukulud	6
1. Tervishoiuteenused	6
1.1. Haiguste ennetamine	7
1.2. Üldarstiabi	8
1.3. Eriarstiabi	9
1.4. Õendusabi	11
1.5. Hambaravi	12
1.6. Kiirabi	13
1.7. Ravikindlustamata isikute vältimatu ravi	13
2. Tervise edendamine	14
3. Ravimid	15
3.1. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid	15
3.2. Täiendav ravimihüvitis	16
3.3. HIV, AIDS, antidoodid ja immuunpreparaadid	16
4. Ajutise töövõimetuse hüvitised	17
5. Meditsiiniseadmete hüvitised	18
6. Eestis kindlustatu ravi välisriigis	19
7. Muud kulud	20
7.1. Toetustegevused	20
7.2. Euroopa kindlustatu tervishoiuteenused	20
7.3. Mitmesugused tervishoiukulud	20
Haigekassa tegevuskulud	21
Reservkapital	22
Riskireserv	22
Jaotamata tulem	22

Sissejuhatus

Haigekassa seisab selle eest, et inimesed kasutaksid tervisesüsteemi võimalusi otstarbekalt enda tervise heaks. Soovime tagada kindlustunde, et tervisemure korral on asjatundlik abi ja vajalikud teenused õigel ajal kättesaadavad, sõltumata inimese sissetulekust või asukohast.

Solidaarne ravikindlustussüsteem tagab kaasaegsed ja mitmekülgsed hüvitised, mis annavad inimesele kindluse, et ta saab tervisemure korral abi. Lisaks haiguste diagnoosimisele ja ravile pöörame suurt tähelepanu ka terviseriskide ennetusele.

Eelarveprojekti ettevalmistamisel lähtusime Eesti Haigekassa nõukogu poolt aastateks 2020–2023 kinnitatud 4 aasta kulude ja kulude katteallikate planeerimise põhimõtetes sätestatud kriteeriumitest, mis võtavad arvesse nii riigi eelarvestrateegia, riigieelarve seaduse kui kehtiva tervishoiupoliitika ning haigekassa planeeritavad arengusuunad.

2020. aasta eelarveprojekti koostamisel arvestasime nii uute tõendus põhiste tervishoiuteenuste, ravimite ja meditsiiniseadmete lisamisega tervishoiuteenuste loetellu alates 2020. aasta 1. jaanuarist kui ka 1. aprillil 2020 palgakomponendi osas muutuva tervishoiuteenuste loeteluga.

Eesti Haigekassa 2020. aasta eelarve

Tabel 1. 2020. aasta eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
HAIGEKASSA TULUD					
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	1 218 829	1 311 839	1 333 714	1 429 108	8,9%
Tegevustoetus	92 541	139 994	135 723	166 405	18,9%
Tulud kindlustuslepingute alusel	1 518	1 500	1 521	1 500	0,0%
Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt	1 571	1 350	1 329	1 350	0,0%
Finantstulud	38	50	128	50	0,0%
Muud tulud	4 044	3 000	3 687	3 000	0,0%
EELARVE TULUD KOKKU	1 318 541	1 457 733	1 476 102	1 601 413	9,9%
TERVISHOIUKULUD					
Tervishoiuteenuste kulud	956 919	1 071 165	1 066 908	1 161 616	8,4%
Haiguste ennetamise kulud	11 339	15 715	14 377	16 259	3,5%
Üldarstiabi kulud	127 155	145 564	143 770	163 063	12,0%
Eriarstiabi kulud	688 990	750 382	752 053	811 937	8,2%
Õendusabi kulud	35 636	40 448	39 982	46 326	14,5%
Hambaravi kulud	48 779	54 004	54 752	59 259	9,7%
Kiirabi kulud	45 020	52 000	53 164	56 940	9,5%
Ravikindlustamata isikute vältimatu ravi	0	8 050	8 810	7 832	-2,7%
Reserv	0	5 002	0	0	-
Tervise edendamise kulud	1 791	2 400	2 504	4 050	68,8%
Ravimite kulud	146 479	169 302	165 455	183 284	8,3%
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	136 178	137 602	139 160	151 888	10,4%
Täiendav ravimihüvitis	10 301	9 600	7 481	9 296	-3,2%
HIV, AIDS, antidoodid ja immuunpreparaadid	0	22 100	18 814	22 100	-
Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud	157 570	166 166	167 352	178 462	7,4%
Meditsiiniseadmete hüvitise kulud	9 694	11 078	11 471	12 600	13,7%
Eestis kindlustatute ravi välisriigis	13 194	14 911	8 257	15 711	5,4%
Muud kulud	2 213	5 242	2 302	25 560	387,6%
Tervishoiukulud kokku	1 287 860	1 440 264	1 424 249	1 581 283	9,8%
HAIGEKASSA TEGEVUSKULUD					
Haigekassa tegevuskulud kokku	11 514	13 300	13 383	15 100	13,5%
EELARVE KULUD KOKKU	1 299 374	1 453 564	1 437 632	1 596 383	9,8%
Eelarve aasta tulem	19 167	4 169	38 470	5 030	-
RESERV					
Reservkapitali muutus	2 058	9 463	9 463	7 712	-
Riskireservi muutus	3 210	3 469	3 469	2 821	-
Jaotamata tulemi muutus	13 899	-8 763	25 538	-5 503	-
Kokku reservide muutus	19 167	4 169	38 470	5 030	-

2020. aasta eelarve koostamise eeldused

2020. aasta eelarve koostamisel on lähtutud haigekassa nõukogu poolt 14.08.2019 kinnitatud 4 aasta kulude ja kulude katteallikate planeerimise põhimõtetest ja Eesti Haigekassa 2020. aasta eelarve projekti ettevalmistamise nõuetest ning riigi eelarvestrateegiast ja 2020. aasta riigieelarve seaduses olevast haigekassa eelarvepositsioonist.

Üheks oluliseks sisendiks eelarve koostamisel on Rahandusministeeriumi viimane majandusprognoos.

Tervishoiuteenuste eelarve planeerimisel on aluseks hinnatud nõudluse ravijuhud. Arvestatud on 2020. aastal kehtivate tervishoiuteenuste loeteludega. Tervishoiuteenuste hindade arvutamisel on lähtutud 30. novembril 2018 allkirjastatud kollektiivlepingust.

Kindlustatule kompenseeritavate ravimite planeerimisel on arvestatud varasema 4 aasta hüvitiste trende, ravimikasutuse prognoositavaid muutusi ning soodusravimite loeteluga kaasnevaid muutusi.

Ajutise töövõimetuse hüvitise planeerimisel on arvestatud varasema 4 aasta hüvitiste trende, tööjõuturu muutusi ning kindlustatute ja hooldatavate vanuselise struktuuri muutusi. Sünnitushüvitiste puhul on arvestatud sünnitaja keskmise vanuse kasvu.

Avatud kohustuste (meditsiiniseadmed, kindlustatu ravi välisriigis) puhul on 2020. aasta eelarve koostamisel lähtutud varasemate aastate kasutuse trendidest. Meditsiiniseadme hüvitiste eelarve koostamisel on arvestatud ka meditsiiniseadmete loetellu uute tõendus põhiste ja kulutõhusate seadmete lisamisega kaasnevaid muutusi.

Tervise edendamise eelarve koostamisel on lähtutud 2020. aasta tervise edendamise tegevuskava projektist.

Tulud

Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa

Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa tulu prognoosimisel on aluseks Rahandusministeeriumi poolt koostatud sügisene majandusprognoos. Selle prognoosi järgi kasvab 2020. aastal sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa tulu võrreldes 2019. aasta eelarvega 9% ehk ligi 117 miljonit eurot.

Tegevustoetus

Tegevustoetuse eesmärk on laiendada ravikindlustuse tulubaasi, et vähendada selle sõltumist vaid tööhõivel põhinevast rahastamisest ja tagada seeläbi ravikindlustussüsteemi rahastamise pikaajaline jätkusuutlikkus. Riigieelarvest kantakse eraldisena Eesti Haigekassa eelarvesse mittetöötavate vanaduspensionäride pensionite kogusummast 2020. aastal 11%.

Tulud kindlustuslepingute alusel

Tulud kindlustuslepingute alusel tähendab kindlustatud inimesega võrdsustamise lepingust ja Eestis elavate Vene Föderatsiooni sõjaväepensionäride kindlustamisest saadud tulud. Planeerimisel lähtutakse eelnevate aastate kasvutrendist.

Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt

Sissenõuetena kajastatakse kindlustusfirmadele esitatud liikluskahju tagajärjel väljamakstud tervishoiukulude sissenõuded ning tervishoiuteenuse osutajatele, apteekidele ja kindlustatutele kontrolli tulemusel esitatud nõuded. Planeerimisel lähtutakse eelnevate aastate kasvutrendist.

Finantstulu

Riigi kontsernikontol hoitavate haigekassa vabade vahendite, riskireservi ja reservkapitali jääkidelt saadav tulu planeeritakse lähtudes Rahandusministeeriumi kassareservi tulususe prognoosist, arvestades aasta keskmise vahendite saldogaga.

Muud tulud

Muudes tuludes kajastatakse haigekassa poolt esitatud nõuded Euroopa Liidu liikmesriikide pädevatele asutustele nende riikide kindlustatutele Eestis osutatud raviteenuste eest, tulu raviteenuste arvete töötlemisest ning tegevuskulude ja ravikindlustuse kuludega seotud valuutakursi muutuste kasumid.

Tabel 3. Tulude eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	1 218 829	1 311 839	1 333 714	1 429 108	9%
Tegevustoetus	92 541	139 994	135 723	166 405	19%
Tulud kindlustuslepingute alusel	1 518	1 500	1 521	1 500	0%
Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt	1 571	1 350	1 329	1 350	0%
Finantstulud	38	50	128	50	0%
Muud tulud	4 044	3 000	3 687	3 000	0%
Kokku	1 318 541	1 457 733	1 476 102	1 601 413	10%

Tervishoiukulud

1. Tervishoiuteenused

Haigekassa prioriteediks on jätkuvalt tagada kvaliteetse arsti- ja õendusabi õigeaegne kättesaadavus ning ennekõike toetades esmatasandi tervishoiu arengut. Ühtlasi on haigekassa eesmärgiks jätkuvalt laiendada teenuste paketti tõenduspõhiste ja kulutõhusate diagnostika- ja ravimeetodite lisamisega.

Tervishoiuteenuste eelarve koostamise aluseks on metoodiliselt koostatud haigekassa nõudluse ja tervishoiuteenuste 4 aasta prognoos, mis arvestab rahvusvaheliste analüüside (sh Maailmapanga analüüs) tulemusi, esmatasandi arengusuundi ning kvaliteetse ravi ühtlase kättesaadavuse tagamise põhimõtteid.

Tabel 4. Tervishoiuteenuste eelarve tuhandetes eurodes

	2019 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Haiguste ennetamise kulud	11 339	15 715	14 377	16 259	3%
Üldarstiabi kulud	127 155	145 564	143 770	163 063	12%
Eriarstiabi kulud	688 990	750 382	752 053	811 937	8%
Õendusabi kulud	35 636	40 448	39 982	46 326	15%
Hambaravi kulud	48 779	54 004	54 752	59 259	10%
Kiirabi kulud	45 020	52 000	53 164	56 940	10%
Ravikindlustamata isikute vältimatu ravi	0	8 050	8 810	7 832	-3%
Reserv	0	5 002	0	0	-
Kokku	956 919	1 071 165	1 066 908	1 161 616	8%

1.1. Haiguste ennetamine

Haiguste ennetamise all mõistame tegevusi, mis on otseses seoses riigi rahvastiku tervise arengukavaga ja haigekassa strateegiliste eesmärkidega ning mis tõenduspõhiselt aitavad kaasa haiguste varajasele avastamisele – tervisekontrollid, rasedate ja vastsündinute skriiningud, vähi söeluuringud. Samuti kuuluvad siia tegevused, mis on suunatud krooniliste haiguste ägenemiste ning neist põhjustatud tüsistuste vähendamiseks või ärahoidmiseks – krooniliste haiguste ohjamine läbi perearsti kvaliteedisüsteemi rakendamise, et vältida edaspidiseid suuri kulutusi seoses nende haiguste raviga ning inimeste varajast töövõime kaotust, invaliidistumist või surma. Haigekassa kompenseerib oma kindlustatutele suures mahus ka ennetaval eesmärgil väljastatud ravimeid ja meditsiiniseadmeid. Seega toimub haiguste ennetamine tervishoius igal tasandil.

Haiguste ennetamise eelarves olevatest vahenditest toetatakse ainult väikest osa haigekassa poolt finantseeritavatest ennetustegevustest – selle üheks põhjuseks on vajadus uusi ennetustegevusi väljaarendamise faasis sihipärasemalt toetada ja nende rakendumist jälgida, et tagada tegevuste detailne analüüs ja piisav sihtrühma hõlmatus. Nende eesmärkide saavutamisel on võimalik väljaarendatud ennetustegevused integreerida kas eri- või perearstiabi osaks.

Tabel 5. Haiguste ennetamise eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Koolitervishoid	6 524	8 196	8 188	8 538	4%
Noorte reproduktiivtervise arendamine	1 298	2 090	1 545	2 162	3%
Noorsportlaste tervisekontroll	926	1 204	1 071	1 285	7%
Rinnavähi varajane avastamine	1 241	2 325	1 973	2 705	16%
Emakakaelavähi varajane avastamine	406	721	441	748	4%
Jämesoolevähi varajane avastamine	699	979	966	621	-37%
Meeste tervise projekt	0	0	20	22	-
Tubakast loobumise nõustamine	0	0	0	100	-
Analüüsid haiguste ennetamise tõhustamiseks ja tervishoiusüsteemi arendamiseks	150	200	0	0	-
Muu ennetus	95	0	173	78	-
Kokku	11 339	15 715	14 377	16 259	3%

Ennetuse eelarve muutust on mõjutanud:

- perearstide poolt teostatud jämesoolevähi uuringud kajastatakse perearstiabi eelarves alates 2020. aastast;
- rinnavähi varajase avastamise eelarve kasv, mis on seotud tervishoiuteenuse piirhinna muutusest;
- lisandunud uued projektid – meeste tervise projekt ning tubakast loobumise nõustamine;
- tervishoiuteenuste loetelu teenustes palgakomponendi muutus alates 1. aprill 2020 (mõju 0,5 miljonit eurot).

1.2. Üldarstiabi

Haigekassa peab oluliseks tugevdada ja laiendada perearstide- ja õdede ravi koordineerija ning tervisenõustaja rolli. Perearstiabis on haigekassa prioriteediks, et peamised vajalikud uuringud ja protseduurid saaksid patsientidele määratud ja tehtud perearsti poolt või tema koordineerimisel. Samuti toetame perearstide ja eriarstide aktiivse koostöö arendamist e-konsultatsiooni teenusena ning panustame elektroonilise saatekirja kiirese väljatöötamisse, hõlbustamaks perearstide ja eriarstide koostööd patsientide ravis ja saatekirjade diferentseerimist vastavalt patsiendi tervises seisundile. Jätkame tervisekeskuste teenuste arendamisega ning perearstidele motiveerivate rahastusmudelite loomise ja arendamisega.

Tabel 6. Üldarstiabi eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Baasraha	14 608	22 883	18 187	19 916	-13%
Kauguse lisatasu	645	717	627	3 487	386%
Lisatasu teise pereõe eest	8 370	10 559	9 847	11 297	7%
Pearaha kokku	69 096	73 804	76 236	82 690	12%
Pearaha kuni 3 a vanuste kindlustatute eest	4 004	4 204	4 441	4 891	16%
Pearaha 3–6 a vanuste kindlustatute eest	4 083	4 279	4 496	4 898	14%
Pearaha 7–49 a vanuste kindlustatute eest	27 919	29 471	30 620	32 997	12%
Pearaha 50–69 a vanuste kindlustatute eest	19 452	20 743	21 316	23 121	11%
Pearaha üle 70 a vanuste kindlustatute eest	13 638	15 107	15 363	16 783	11%
Uuringute fond	26 721	29 019	29 438	33 903	17%
Tegevusfond	1 163	974	2 021	2 409	147%
Teraapiafond	1 263	1 933	1 529	1 703	-12%
Soolevähi varajane avastamine perearstid	0	0	0	308	-
Tööajaväline lisatasu	373	558	408	582	4%
Kvaliteedi lisatasu	4 206	4 347	4 754	5 968	37%
Perearsti nõuandetelefon	710	770	723	800	4%
Kokku	127 155	145 564	143 770	163 063	12%

Üldarstiabi eelarve kasvu on mõjutanud:

- tegevusfondi kasv, mis on seotud teenuste ümbertöstmisest perearsti fondide vahel;
- väikestel nimistutel (alla 1200 inimesega) tasutakse baasraha koefitsiendiga 1 senise 0,8 asemel väljaspool Tallinat ja Tartut;
- lisatakse perearsti baastasusse küberkaitse komponent;
- lisatakse perearsti jätkusuutlikkuse tagamiseks lisatasu järjepidevuse tagamiseks, mis võimaldab perearstil nimistu üle andmise eesmärgil võtta tööle peremeditsiini residendi või nimistuta perearsti väljaspool Tallinat ja Tartut;
- lisatakse e-konsultatsiooni võimalusi androloogia erialaga;
- tervishoiuteenuste loetelu teenustes palgakomponendi muutus alates 1. aprill 2020 (mõju 6,7 miljonit eurot);
- perearstide kauguse lisatasu rahastamise muutus alates 1. aprill 2020.

1.3. Eriarstiabi

Eriarstiabi eelarve koostamisel oleme lähtunud hinnatud nõudlusest ja eelarve vahenditest. Tervishoiuteenuste hinnatud nõudlus on kindlustatute terviseseisundist tulenev vajadus tervishoiuteenuste kasutamiseks, mille osas haigekassa võtab tasu maksmise kohustuse üle seaduses sätestatud korras ja ulatuses. Nõudlus muutub läbi aastate tulenevalt kindlustatute ealise ja soolise koosseisu muutustest, meditsiinitehnoloogiate arengust ning tervishoiukorralduse muutumisest. Nõudlust hinnatakse igal aastal enne eelarve koostamist. Eelarve piirangutest tulenevalt ei ole võimalik rahastada kogu hinnatud nõudlust, rahastamise osakaal lähtub prioriteetidest.

Haigekassa prioriteediks eriarstiabis on HVA võrgustumise toetamine, mis võimaldaks parandada patsiendi tervikkäsitlust eriarstiabis, vähendada dubleerivaid tegevusi ja tervishoiuresursside ebaoptimaalset kasutust. Eelarve koostamisel lähtusime hetkel kehtivatest rahastamismudelitest ning prognoosiperioodil teada olevatest tasustamismudelite muutustest.

2020. aastal alustame raviteekonna põhise rahastamise piloteerimist insuldi näitel, et saada ülevaade patsiendi tervikkäsitlusest ning positiivsete tulemuste korral kaaluda laialdasemalt episoodipõhise rahastamise sisseviimist teenuste eest tasumisel.

2020. aasta eriarstiabi eelarve üldised prioriteedid tuginevad peamiselt 2019. aastal kokkulepitule. Kõige olulisemaks peame tagada teenuste kättesaadavus alljärgnevatel erialadel ja teenuste osutamisel:

- vältimatu abi osutamine kõikidel erialadel;
- onkoloogia, hematoloogia;
- laste ravi täpsema fookusega laste plaanilise ambulatoorse ravi ja lastepsühhiaatria osas;
- eripositsioonid – organsiirdamine, sünnitused, viljatusravi, luuüdi transplantatsioon, kuulmisimplantatsioon, hemodialüüs, peritoneaaldialüüs ning ülikallis ravi;
- bioloogiline ravi;
- vaimne tervis.

Tabel 7. Eriarstiabi eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Eriarstiabi erialad	598 644	660 731	658 529	685 630	4%
ambulatoorne kokku	240 980	257 899	264 926	258 890	0%
päevaravi kokku	30 512	31 493	33 113	32 086	2%
statsionaarne kokku	327 152	371 339	360 490	394 654	6%
Erijuhud	72 991	69 471	73 344	74 372	7%
Ülikallid juhud	8 847	6 015	7 192	7 173	19%
Muud erijuhud	64 144	63 456	66 152	67 199	6%
Periooditasud	17 355	20 180	20 180	51 935	157%
Eriarstiabi kuutasu	1 781	2 794	2 794	2 938	5%
Valmisolekutasu	15 574	17 386	17 386	48 997	182%
Kokku	688 990	750 382	752 053	811 937	8%

Tabel 8. Eriarstiabi ravijuhud

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Eriarstiabi erialad	3 148 710	3 085 115	3 145 064	3 104 767	1%
ambulaatorne kokku	2 910 377	2 832 639	2 903 686	2 855 460	1%
päevaravi kokku	62 764	63 444	65 420	61 607	-3%
statsionaarne kokku	175 569	189 032	175 958	187 700	-1%
Erijuhud	43 556	42 103	44 622	42 815	2%
Ülikallid juhud	89	40	53	50	25%
Muud erijuhud	43 467	42 063	44 569	42 765	2%
Periooditasud	368	368	360	540	47%
Eriarstiabi kuutasu	9	12	12	12	0%
Valmisolekutasu	359	356	348	528	48%
Kokku	3 192 634	3 127 586	3 190 046	3 148 122	1%

Päevaravis ravijuhtude arvu vähenemine tuleb gastroenteroloogia ja dermatoveneroloogia prognoositavast kasutuse vähenemisest ning osaliselt bioloogiliste ravimite liikumisest retseptiravimite loetellu.

Olulisemad muudatused tervishoiuteenuste loetelus, mis mõjutavad eriarstiabi 2020. aasta eelarvet

- Uued teenused: lähtudes erialaühenduste ettepanekutest lisatakse loetellu tõenduspõhised ja kulutõhusad uued teenused (mh pankrease siirdamine, kõhmisaparaat, hematoloogiliste kasvajate ravimid, pea ja kaela piirkonna ja kopsuvähi ravi ning atüüpilise hemolüütilis-ureemilise sündroomi ravi), erinevad diagnostika võimalused (nt NIPT, vedelikupõhine günekotsütoloogiline uuring) ning muudetakse olemasolevaid teenuseid (ventilaatorravi, hapnikravi ja aspiraatori kodukasutus), eesmärgiga tagada kindlustatud isikutele paremad ravivõimalused ja tagada optimaalsed hinnad.
- Tervishoiuteenuste loetelu teenustes palgakomponendi muutus alates 1. aprill 2020 (mõju 22,8 miljonit eurot).
- Ravimiteenuste piirhindade muutmise: seotud toimeainete ühikuhindade muutusega (mõju 4,4 miljonit eurot).
- Riiklik siirdamiskeskus: seoses riikliku siirdamisasutuse ülesannete täimisega alates 2020. aastast nüüdisajastati riikliku siirdamiskeskuse rahastusmudel, loetellu lisati siirdamiskeskuse valmisolekutasu.
- Erakorralise meditsiini osakonna rahastamise muutmise: vastavalt Riigikontrolli ja Maailmapanga soovitudele moodustatakse EMO valmisolekutasu, mis hõlmab eeskätt EMO üldkulude katmist.
- Neuroloogi valvering keskhaiglates: seoses otsusega enamus insuldi kahtlusega patsiente transportida alates 1. septembrist 2019 piirkondlikesse ja keskhaiglatesse, kus peab olema tagatud neuroloogi ööpäevaringne valve, rakendatakse neuroloogi valveringi ka keskhaiglates.
- Insuldipatsiendi raviteekond: seoses insuldiravi juhtprojekti käivitumisega hakatakse lisaks korralduslikele muudatustele (rahastatakse innovatsioonifondist) ja tervisetulemi mõõtmisele testima ka uut tasustamismeetodit. Kogu isheemilise insuldi saanud patsiendi raviteekonna eest (365 päeva, surmani või korduvsuldi) hakatakse tasuma paketi hindu, et motiveerida asutuste ja süsteemide vahelist koostööd. Raviteekonda suunatakse täiendavaid ressursse.
- Patsiendi isolatsioon: isolatsiooniabinõude rakendamise eesmärk on vältida nakkushaiguste ja multiresistentsete mikroobide põhjustatud infektsioonide või nendega koloniseeritud patsientide haigustekitajate levikut haiglates keskkonnas.

1.4. Õendusabi

Õendusabi eesmärk on patsiendile parima võimaliku elukvaliteedi ja toimetuleku saavutamine või säilitamine. Õendusabi vajavad patsiendid, kes ei tule iseseisvalt toime kroonilistest haigusest tingitud erinevate häirete ja puuete tõttu.

Õendusabi arengus on lähiaastate märksõnaks kvalitatiivne kasv. Koostöös Sotsiaalministeeriumiga on väljatöötamisel hooldus- ja õendusabi vajaduse hindamise ühtsed põhimõtted ja juhendid ning seoses sellega suunatakse täiendavad vahendid statsionaarsesse õendusabisse. Koduõendusteenuse puhul tagame 2019. aasta teenuse kasutuse ravijuhtude osas.

Tabel 9. Õendusabi eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Statsionaarne õendusabi	27 844	30 427	31 258	34 614	14%
Koduõendus	7 792	10 021	8 724	9 212	-8%
Õendus üldhooldusteenusel	0	0	0	2 500	-
Kokku	35 636	40 448	39 982	46 326	15%

Tabel 10. Õendusabi ravijuhud

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Statsionaarne õendusabi	18 920	21 549	18 940	19 226	-11%
Koduõendus	39 026	38 739	40 627	41 063	6%
Kokku	57 946	60 288	59 567	60 289	0%

Õendusabi 2020. aasta eelarve kasvu mõjutab:

- Tervishoiuteenus üldhooldekodus: 2020. aastal hakkame rahastama õendusteenust üldhooldekodudes. Väljaspool isiku kodu osutatav üldhooldusteenus on kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatav sotsiaalteenus, mille eesmärk on turvalise keskkonna ja toimetuleku tagamine täisealisele isikule, kes terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda kodustes tingimustes ajutiselt või püsivalt iseseisvalt toime tulla.
- Statsionaarse hosiipitsravi voodipäev: hosiipitsravi voodipäeva rahastamine raskete, ravile halvasti alluvate sümptomitega terminaalses seisundis väljendunud sümptomaatikaga patsientide puhul ning elulõppu jõudnud patsiendid, kes vajavad vaevusi leevendava ravi korrigeerimist statsionaaris, et olla suutelised edasi lühemat või pikemat aega kodus toime tulema.
- Tervishoiuteenuste loetelu teenustes palgakomponendi muutus alates 1. aprill 2020 (mõju 1,9 miljonit eurot).

1.5. Hambaravi

Haigekassa hambaravi eelarve sisaldab laste hambaravi, hambahaiguste ennetamise ning täiskasvanute hambaravi- ja proteesihüvitise kulud.

2020. aasta prioriteediks on laste hambahaiguste ennetuse ja ravi teenuste kättesaadavuse ühtlustamine ja parandamine. Pikaajalise eesmärgina peaks laste hambaravi ennetustegevus ja ravi toimuma senisest süsteemsemalt. Lisaks ennetustegevustele jätkuvad ka pereõdedele ja kooliõdede suunatud terviseedenduslikud projektid, millega toetatakse ennetustegevust.

2020. aasta eelarve koostamisel on lähtutud kahest määrast: täiskasvanu hüvitise määrast, milleks on 40 eurot aastas 50%-se omaosalusega ning kõrgendatud määrast, mida makstakse rasedatele, alla 1-aastase lapse emadele, töövõimetus- ja vanaduspensionäridele, osalise või puuduva töövõimega inimestele ning suurenenud hambaravivajadusega inimestele. Kõrgendatud hüvitise määr on 85 eurot ning omaosalus 15%. Täiskasvanute mitterahalise hambaravihüvitise eelarvesse oleme planeerinud hüvitise kasutuse kasvu.

Hambaproteesimise teenuse eest võtab haigekassa maksmise kohustuse üle ravikindlustatud töövõimetus- ja vanaduspensionäridel, osalise või puuduva töövõimega inimestel ning üle 63-aastastel ravikindlustatud eakatel kuni 260 euro eest kolme aasta kohta.

Tabel 11. Hambaravi eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Laste hambahaiguste ennetus ja ravi	23 071	24 884	25 165	28 572	15%
Ortodontia	5 974	6 389	6 891	7 182	12%
Täiskasvanute vältimatu hambaravi	1 327	1 475	1 501	1 553	5%
Täiskasvanute plaaniline hambaravi	18 377	21 189	21 161	21 895	3%
Täiskasvanute plaaniline hambaravi	42	230	57	36	-84%
Elupuhune hambaravi	0	0	42	28	-
Täiskasvanute mitterahaline hambaravihüvitis	11 330	13 264	13 471	14 131	7%
Täiskasvanute mitterahaline proteesihüvitis	7 005	7 695	7 591	7 700	0%
Valmisolekutasu	30	67	34	57	-15%
Kokku	48 779	54 004	54 752	59 259	10%

1.6. Kiirabi

Alates 2018. aastast rahastab haigekassa halduslepingu raames kiirabiteenust, mis koosneb kiirabimeeskonna valmisolekuteenuse osutamist ning arenduskuludest kiirabimeeskonna koolituskuludele. 2018. aasta jooksul uuendas haigekassa kiirabi teenuse rahastusmudelit ning alates 2019. aastast sõlmib haigekassa kiirabiteenuse osutajatega otse lepingud. 2019. aasta lõpu seisuga on haigekassal sõlmitud leping 10 kiirabiteenuse osutajaga.

Tabel 12. Kiirabi eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Kiirabi	45 020	52 000	53 164	56 940	10%

1.7. Ravikindlustamata isikute vältimatu ravi

Alates 2019. aastast rahastab haigekassa ravikindlustamata inimeste vältimatut ravi, mille eelarveks on 2020. aastal planeeritud 7,4 miljonit eurot, mis väheneb 8% võrreldes 2019. aasta eelarvega. Vähenemine on seotud alates aastast 2020 kehtestatud EMO valmisolekutasuga, mis hõlmab ka mittekindlustatutele teenuse osutamist. EMO valmisolekutasu kajastub eriarstiabi eelarves.

Tabel 13. Ravikindlustamata isikute vältimatu ravi eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Ravikindlustamata isikute vältimatu abi	0	8 050	8 810	7 832	-3%

2. Tervise edendamine

Haigekassa tervise edendamise tegevused toetavad vastavalt rahvastiku tervise arengukavale inimeste teadlikkuse kujundamise, tervisekäitumise suunamise, ravikvaliteedi arendamise eesmärkide saavutamist ning tervise ennetamise eesmärkide saavutamiseks ja täitmiseks.

2020. aastal on tervise edenduse prioriteediks jätkuvalt terviseteadlikkuse kasvu suurendamine ning tervisekindlustuse pakutavatest võimalustest teavitamine. Suurt rõhku pöörame olemasolevate kampaaniamaterjalide uuendamisele, et veelgi enam tõsta märgatavust ja elanikkonna teadlikust.

Laste tervislikule arengule suunatud tegevustes jätkame 2020. aastal laste ja lapsevanemate teadlikkuse tõstmist hammaste tervisest ning hambaarsti külastamise vajalikkusest. Samuti jätkame laste ja noorte vaimse tervise toetamist.

Täiskasvanute terviseteadlikkuse valdkonnas pööratakse koostöös hambaarstide liiduga tähelepanu täiskasvanud elanikkonna suutervise edendamisele. Jätkuvalt on oluliseks hoiakute kujundamise ja teadlikkuse suurendamise prioriteediks vähi sõeluuringute valdkond.

Tabel 14. Tervise edendamise eelarve tuhandetes eurodes

	<i>2018 tegelik</i>	<i>2019 eelarve</i>	<i>2019 tegelik</i>	<i>2020 eelarve</i>	<i>Muutus võrreldes 2019 eelarvega</i>
Laste tervislikule arengule suunatud tegevus	438	495	736	1 000	102%
Patsiendi teadlikkusele suunatud tegevused	710	1 430	1 239	1 800	26%
Esmatasandi võimestamine	14	155	1	230	48%
Tervisesüsteemi arendamine	629	320	528	1 020	219%
Kokku	1 791	2 400	2 504	4 050	69%

3. Ravimid

Ravimite eelarve koosneb:

- kindlustatutele kompenseeritavatest ravimitest;
- täiendavast ravimihüvitisest;
- HIV, AIDS, antidoovid ja immuunpreparaadid.

3.1. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid

Haigekassa poolt kompenseeritavaid ravimeid, mida patsient saab iseseisvalt kasutada, väljastatakse apteegist tervishoiutöötaja retsepti alusel. Osa retsepti maksumusest tasub haigekassa ja vastav summa arvestatakse maha apteegis. Ambulatoorseks kasutamiseks mõeldud soodusravimite hüvitamine patsientidele on haigekassa jaoks avatud kohustus. See tähendab, et haigekassa on kohustatud soodusravimite loetellu kantud vajaduspõhised ravimid seaduses määratud ulatuses hüvitama ega saa vahendite puudumisele viidates keelduda.

2020. aasta soodusravimite eelarve koostamisel on arvestatud varasema nelja aasta hüvitiste trende, ravimikasutuse prognoositavaid muutusi ning soodusravimite loeteluga kaasneva muudatuste mõjuga.

Planeerimisel jagati ravimid 14 ravimigruppi. Nende gruppide põhiselt analüüsiti nelja viimase aasta kasutust ning 2020. aastaks arvestati võimaliku ravimikasutuse muutuse ning raviminimekirja muutustest tulenevaid mõjusid ravimihüvitistele.

Nimekirja lisanduvate ravimite osas analüüsiti kvartali täpsusega lisanduvate ravimite võimalike mõjudega. Ka geneeriliste ravimite puhul hinnati nende võimalik mõju kogu eelarvele kvartalite baasil.

Soodusretseptide arvu kui ka ühe retsepti keskmise maksumuse prognoosimisel on planeeritud mõõdukat tõusu arvestades viimase nelja aasta kasutrendidega.

Tabel 15. Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
100% soodusravimid	71 873	73 948	72 393	79 615	8%
90% soodusravimid	35 628	34 743	42 737	46 234	33%
75% soodusravimid	5 827	5 947	6 117	6 594	11%
50% soodusravimid	22 850	22 964	17 913	19 445	-15%
Kokku	136 178	137 602	139 160	151 888	10%

Tabel 16. Soodusretseptide arv

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
100% soodusravimid	1 000 283	1 073 286	1 016 168	1 037 403	-3%
90% soodusravimid	2 934 035	2 995 316	3 023 610	3 007 764	0%
75% soodusravimid	569 681	591 530	577 348	592 023	0%
50% soodusravimid	4 132 820	3 887 550	4 089 309	4 125 307	6%
Kokku	8 636 819	8 547 682	8 706 435	8 762 497	3%

3.2. Täiendav ravimihüvitis

Alates 2018. aastast muutus ravimihüvitis automaatseks ning lisasoodustuse saab kindlustatu koos tavapärase ravimisoodustusega juba apteegis ravimi väljaostmisel, kulutustelt mis ületavad 100 eurot kalendriaastas (varasemalt alates 300 eurot).

Täiendavale ravimihüvitisele prognoosime 2020. aastaks kasvu esimese kahe rakendumisaasta põhjal. 2020. aasta täiendava ravimihüvitise rahastamiseks on planeeritud 9,3 miljonit eurot.

3.3. HIV, AIDS, antidoodid ja immuunpreparaadid

Alates 2019. aastast teostab ravimihankeid haigekassa. Muudatus on vajalik, sest ennetustegevuste olulise osa moodustavad nakkushaiguste leviku tõkestamine vaksineerimiste abil ning HIVi ja tuberkuloosi ravi tagamine. Nimetatud teenuseid on seni rahastatud riigieelarvest, kuna need teenused peavad olema kättesaadavad kõigile, nii ravikindlustatud kui ravikindlustamata isikutele.

4. Ajutise töövõimetuse hüvitised

Ajutise töövõimetuse hüvitis on rahaline kompensatsioon, mida makstakse töövõimetuslehe alusel kindlustatud isikule, kellel jääb ajutise töövabastuse tõttu saamata töötasu.

Eelarve planeerimisel on võetud arvesse viimase 4 aasta hüvitiste tegelikku kasutust, kindlustatute ning hooldatavate vanuselise struktuuri muutust ning prognoositavat keskmise palga muutust. Sünnitushüvitiste puhul on arvestatud sünnitajate keskmise vanuse tõusuga.

Ajutise töövõimetuse hüvitiste eelarve koostamisel on arvesse võetud:

- viimase nelja aasta hüvitiste kasutuse statistikat;
- Rahandusministeeriumi suvise majandusprognoosi makronäitajaid.

Haigushüvitiste kulu kasvu mõjutab võrreldes teiste hüvitiste liikidega hooajaliste haigestumiste esinemine. 2020. aasta eelarve planeerimisel eeldame haigestumiste püsivust viimase nelja aasta keskmisel tasemel. Lähtudes Statistikaameti rahvastikuprognosisist, milles prognoositakse alla 50-aastaste kindlustatute arv vähenemist, planeerime haigushüvitiste töövõimetuslehtede arvu vähenemist 2% võrreldes 2019. aasta oodatava tulemusega.

Hooldushüvitiste kulu kasvu mõjutab peamiselt prognoositav keskmise palga muutus. Hoolduslehtede arvu vähenemine on seotud kindlustatute arvu vähenemisega.

Sünnitushüvitiste eelarvet on eelnevatel aastatel enim mõjutanud demograafilised muutused. Sama trendi prognoosime ka 2020. aasta eelarves. Töövõimetuslehtede arvu kasvuks on planeeritud 1% seoses sünnitaja keskmise vanuse kasvu ning kõrge tööhõivega.

Tööõnnetushüvitiste eelarvet mõjutavad enim tööhõive ja palga muutused.

Tabel 17. Töövõimetushüvitiste eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Haigushüvitised	74 177	76 675	80 717	83 380	9%
Hooldushüvitised	24 712	25 608	24 559	27 294	7%
Sünnitushüvitised	53 685	58 962	56 737	62 091	5%
Tööõnnetushüvitised	4 996	4 921	5 339	5 697	16%
Kokku	157 570	166 166	167 352	178 462	7%

Tabel 18. Haigekassa hüvitatud töövõimetuspäevade arv

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Haigushüvitis	3 780 880	3 644 644	3 825 723	3 675 750	1%
Hooldushüvitis	990 334	969 227	917 225	949 317	-2%
Sünnitushüvitis	1 531 299	1 535 827	1 507 586	1 528 952	0%
Tööõnnetushüvitis	155 508	142 820	158 728	152 432	7%
Kokku	6 458 021	6 292 517	6 409 262	6 306 451	0%

5. Meditsiiniseadmete hüvitised

Haigekassa hüvitab meditsiiniseadmeid kõigile kindlustatutele, kellele arst on määranud meditsiiniseadme kasutamise, arvestades meditsiiniseadmete loetelus toodud tingimusi. Meditsiiniseadmete osas on tegemist haigekassale avatud kohustusega.

2020. aasta eelarve prognoosimisel võeti arvesse juba hüvitatavate meditsiiniseadmete osas eeldatavate seadmete kasutajate arv ja kasutuse kasv. Samuti arvestati alates 1. jaanuarist 2020 jõustuvast uuest meditsiiniseadmete loetelus olevate muudatuste mõjuga.

2020. aastal on põhifookuses diabeetikutele veresuhkru kontrolliks ning ravimite manustamiseks vajalike meditsiiniseadmete kättesaadavuse parandamine. Lisaks suurendame patsientidele hüvitatavate stoomitoodete limiite katmaks patsientide tegelikke vajadusi ning anname seejuures suurema paindlikkuse stoomihooldusvahendite ostmisel.

Tabel 19. Meditsiiniseadme hüvitiste eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Esmased varajased proteesid ja ortoosid	1 577	1 606	1 762	1 873	17%
Insuliinipumbad ja insuliinipumba tarvikud	1 053	1 129	1 730	2 257	100%
Diabeeditarvikud (va pumpravi)	4 198	4 921	4 637	4 526	-8%
Stoomihooldusvahendid	1 343	1 475	1 485	1 689	15%
Püsiva positiivrõhu aparaadid ja maskid	1 306	1 617	1 516	1 665	3%
Haavasidemed ja haavaplaastrid	61	77	67	105	36%
Muud meditsiiniseadme hüvitised	156	253	274	485	92%
Kokku	9 694	11 078	11 471	12 600	14%

6. Eestis kindlustatu ravi välisriigis

Kindlustatu ravi välisriigis koosneb plaanilisest ravist välisriigis ning hüvitistest seoses Euroopa Liidu õigusaktidega, kus hüvitise saajaks on Eesti Haigekassa kindlustatu. Tervishoiuteenuste osutamist ning selle eest tasumist reguleerib EL riikide sotsiaalkindlustussüsteeme koordineeriv Euroopa Nõukogu määrus, millest tulenevad tervishoiuteenuste hüvitised on haigekassale avatud kohustus.

2013. aastal rakendus Eestis direktiiv „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleises tervishoius“. Piiriülese arstiabi hüvitamise tingimused on toodud ravikindlustuse seaduses – patsiendid võivad minna teise liikmesriiki eesmärgiga saada seal lisaks vajaminevale ravile ka plaanilist ravi. Kulude hüvitamine haigekassa eelarvest toimub Eestis kehtivate tervishoiuteenuste piirhindade alusel.

Tabel 20. Eestis kindlustatu ravi välisriigis eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Plaaniline ravi välisriigis	2 158	7 161	3 392	7 590	6%
Eestis kindlustatud inimese tervishoiuteenuse hüvitise kulud teises liikmesriigis	10 943	7 630	4 769	7 995	5%
Piiriülene tervishoiuteenus	93	120	96	126	5%
Kokku	13 194	14 911	8 257	15 711	5%

7. Muud kulud

Muudes kuludes kajastatakse

- toetustegevused;
- Euroopa kindlustatu tervishoiuteenused;
- muud tervishoiukulud.

Tabel 21. Muude kulude eelarve tuhandetes eurodes

	2018 tegelik	2019 eelarve	2019 tegelik	2020 eelarve	Muutus võrreldes 2019 eelarvega
Toetustegevused	196	680	259	460	-32%
ELis kindlustatu tervishoiuteenused	1 830	2 062	2 010	1 900	-8%
Mitmesugused tervishoiukulud	187	2 500	33	23 200	828%
Kokku	2 213	5 242	2 302	25 560	388%

7.1. Toetustegevused

Riigieelarvest ületulevate funktsioonidega on haigekassa eelarvesse planeeritud toetustegevused, mis koosnevad perearstide asendustasu, meremeeste ööpäevaringse eesti- ja ingliskeelse meditsiinilise kaugkonsultatsiooni võimaluse tagamisest laeval, HIVi ja AIDSi ravikonsiiliumi töö toetamisest ning ravimite logistikaga seotud kuludest.

7.2. Euroopa kindlustatu tervishoiuteenused

Teistes EL liikmesriikides kindlustatutel on õigus:

- vajaminevale arstiabile ajutisel viibimisel Eestis;
- igasugusele arstiabile Eestis elades.

EL liikmesriikide kindlustatute vajamineva arstiabi eest tasub esmalt haigekassa, aga tervishoiuteenuste kulude lõplikuks kandjaks jääb isiku kindlustajariik.

7.3. Mitmesugused tervishoiukulud

Muude tervishoiukulude eelarveks on planeeritud vahendid innovatsioonifondi tarbeks, mis on mõeldud tervishoiuteenuste osutamise kvaliteeti, kättesaadavust ja efektiivsust arendavate tegevuste või projektide ning tervisesüsteemi arendustegevuste eest tasumiseks kooskõlastatult Sotsiaalministeeriumiga (ravikindlustuse seadus §4).

2020. aastal on plaanis innovatsioonifondist finantseerida järgmisi suuremaid projekte: insuldipatsiendi raviteekond, otsustustugi, Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse (TEHIK) arendustööd, e-kiirabi, PAIK-projekt ja digiregistratuuri arendamine. Jätkame koostööd ka Maailmapangaga arendades riskipatsientide käsitlemist esmatasandil ning luues perearstide mentorlussüsteemi.

Kulude kasv mitmesuguste tervishoiukulude grupis on peamiselt seotud veidi üle 18 miljoni euro suunamisega residentuuri rahastamiseks alates 2020. aasta algusest.

Haigekassa tegevuskulud

Haigekassa ravikindlustuse hüvitiste administreerimise tegevuskulud jagunevad 5 gruppi:

- Tööjõukulud
- Majandamiskulud
- Infotehnoloogia kulud
- Arenduskulud
- Muud tegevuskulud

Lähtuvalt arendusvajadusest planeerime 2020. aastaks tervishoiukulude administreerimiseks alla 1% kogukuludest.

Tööjõukulude kasv peegeldab haigekassa eesmärki hoida oma personal kompetentsena ning põhipalk tööjõuturul konkurentsivõimelisena. Haigekassa prognoositavad tööjõukulud kasvavad Eesti keskmise palgakasvuga samas tempos.

Majandamiskulude all on kajastatud haigekassa igapäevategevusega seotud kulud, sealhulgas ka haigekassa töötajate koolituskulud, konsultatsioonide (sealhulgas auditeerimiskulud) ja uuringute ning sisekommunikatsiooni kulud. Majandamiskulude eelarve kasvu mõjutab 2020. aastaks planeeritud töökeskkonna ja töötingimuste parandamine ning sisseostetavad konsultatsioonid infoturbe tagamiseks.

Haigekassa prioriteediks on arendada ja tagada **infotehnoloogilised** muudatused kliinilise otsustustoe projekti, digiregistratuuri ning ühtse partnerhalduse infosüsteemi järgmiste etappide arendamiseks. IT infrastruktuuri peamised investeeringud 2020. aastal on vananenud baasinfrastruktuuri välja vahetamiseks ja seeläbi haigekassa kriitiliste infosüsteemide käideldavuse parendamine. Eesmärk on viia haigekassa infosüsteemide komponendid standardsematele tehnoloogiatele ning andmesalvestus, võrk ja arvutusvõimsus hankida tänapäevase HCI (Hyper-Converged Infrastructure) lahendusena. Võrreldes eelmise aasta eelarvega on infotehnoloogia eelarve kasvuks planeeritud 27%.

Arenduskulude alla planeeritakse tervishoiuteenuste arenduskulud nagu näiteks tervishoiukulude auditeerimise ja konsultatsioonide kulud. Kuna arenduskulud toetavad kogu tervishoiusüsteemi arengut, siis planeerime arenduskulude kasvu samas tempos haigekassa eelarve tulude kasvuga.

Muude tegevuskulude all kajastatakse käibemaksukulu, tegevuskulude sihtfinantseerimine ning muud tegevuskulud (valuutakursikahjum, kuludesse kantud nõuded ja muud maksed). Muude tegevuskulude all on suurim kuluartikkel käibemaksukulu haigekassa tegevuskuludelt. Võrreldes eelmise aasta eelarvega on muude tegevuskulude eelarve kasvuks planeeritud 20%.

Reservkapital

Reservkapitali moodustamist reguleerib Eesti Haigekassa seaduse §38 järgmiselt

- Haigekassa reservkapital on haigekassa eelarve vahenditest moodustatav reserv ravikindlustussüsteemile makromajanduslikest muutustest tulenevate riskide vähendamiseks.
- Reservkapitali suuruseks on 5,4% eelarve mahust.
- Reservkapitali võib kasutusele võtta ainult erandkorras Vabariigi Valitsuse korraldusega valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul. Enne ettepaneku esitamist Vabariigi Valitsusele kuulab valdkonna eest vastutava ministri ära haigekassa nõukogu arvamuse.

Arvestades eelarve suurust, on 2020. aastal nõutav reservkapital 86,2 miljonit eurot. Reservi kantakse vahendid haigekassa jaotamata tulemi realt.

Riskireserv

Riskireservi moodustamist reguleerib Eesti Haigekassa seaduse §39¹ järgmiselt

- Haigekassa riskireserv on haigekassa eelarve vahenditest moodustatav reserv ravikindlustussüsteemile võetud kohustustest tulenevate riskide vähendamiseks.
- Riskireservi suurus on 2% haigekassa ravikindlustuse eelarve mahust.
- Riskireservi võib kasutusele võtta haigekassa nõukogu otsusega.

2020. aastal on nõutav riskireservi suurus 31,6 miljonit eurot. Reservi kantakse vahendid haigekassa jaotamata tulemi realt.

Jaotamata tulem

Eesti Haigekassa eelmiste perioodide jaotamata tulemi kasutusele võttu reguleerib Eesti Haigekassa seaduse §36¹ järgmiselt

- Haigekassa eelmiste perioodide jaotamata tulemit on majandusaastas lubatud kasutusele võtta kuni 30% ulatuses, kuid mitte rohkem kui 7% eelmisel kalendriaastal haigekassa eelarves ettenähtud tervishoiuteenuste kuludest.
- Haigekassa eelmiste perioodide jaotamata kasumi kasutuselevõtu otsustab nõukogu juhatuse ettepaneku alusel.

2020. aastal on jaotamata tulemi prognoositav maksimaalne lubatav kasutus 35,3 miljonit eurot, millest 10,5 miljonit on arvestatud reservkapitali ja riskireservi suurendamiseks, et viia reservid seadusega nõutavale tasemele.

**Eesti
Haigekassa**